

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Grensmaas

25 september 1998

595-171



commissie voor de milieueffectrapportage

Gedeputeerde Staten van Limburg
Bureau Milieubeleid
Postbus 5700
6202 MA MAASTRICHT

uw kenmerk
98/21949W

uw brief
d.d. 12 mei 1998

ons kenmerk
U528-98/Ts/eh/595-183

onderwerp
aanbieding toetsingsadvies Grensmaas

doorkiesnummer
(030) 234 76 26

Utrecht,
25 september 1998

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een toetsingsadvies uit te brengen over het milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over Grensmaas.

Overeenkomstig artikel 7.26 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij zal gaarne vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag te zijner tijd het (ontwerp-)besluit en de evaluatiedocumenten krijgt toegestuurd.

dr. J.T. de Smidt
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Grensmaas

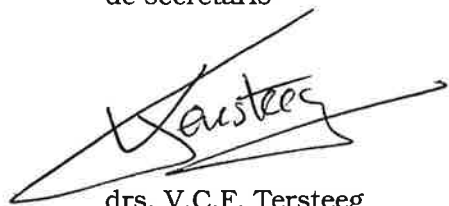
Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Grensmaas

Advies op grond van artikel 7.26 van de Wet milieubeheer over het milieueffectrapport over
Grensmaas,

uitgebracht aan door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze,

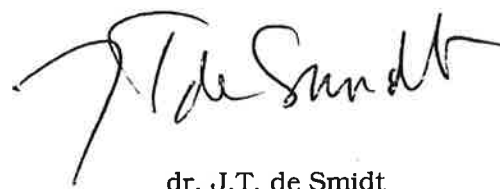
de werkgroep m.e.r. Grensmaas,

de secretaris

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'V.C.F. Tersteeg', written over a large, stylized, angular graphic element that resembles a signature or a stylized letter 'V'.

drs. V.C.F. Tersteeg

de voorzitter

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'J.T. de Smidt', written in a cursive style.

dr. J.T. de Smidt

Utrecht, 25 september 1998

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. Inleiding	1
2. Oordeel over het MER	2
2.1 De essentiële informatie	2
2.2 Rivierkunde	3
2.3 Grondwater	5
2.4 Natuur	8
2.5 Bodem	9
2.6 Delfstoffenwinning en hinder	10
2.7 Landschappen, cultuurhistorie en archeologie	11
2.8 Ruimtegebruik en leidingen	13

Bijlagen

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 12 mei 1998, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in Staatscourant nr 96 d.d. 26 mei 1998
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

De Maaswerken, het samenwerkingsverband van de provincie Limburg met het Ministerie van Verkeer en Waterstaat en het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij hebben het voornemen om langs de Maas tussen Maastricht en Roosteren grindwinning in te zetten voor natuurontwikkeling en beperking van de wateroverlast.

Bij brief van 12 mei 1998^{1]} heeft Gedeputeerde Staten van de provincie Limburg de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het opgestelde milieueffectrapport (MER). Het MER is van 27 mei 1998 tot 22 juli ter inzage gelegd^{2]}.

Het advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.^{3]} De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd

Bij de toetsing heeft de Commissie de via het bevoegde gezag ontvangen inspraakreacties en adviezen betrokken^{4]}. Voor zover relevant in het kader van het advies wordt er met voetnoten naar verwezen^{5]}.

Op grond van artikel 7.26, lid 1 van de Wm toetst de Commissie:

- aan de richtlijnen van het MER^{6]}, zoals vastgesteld op 5 juli 1994;
- op eventuele onjuistheden^{7]};
- aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER^{8]}.

De milieueffectrapportage (m.e.r.) wordt voor het streekplan Grensmaas uitgevoerd. De m.e.r.-plichtige activiteiten zijn:

- a) de aanwijzing van locaties voor de winning van grind en zand met een gezamenlijk oppervlak van circa 1000 hectare;
- b) de aanwijzing van locaties voor de berging van (deels) verontreinigde klei.

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de wettelijke vereisten en de richtlijnen en gaat zij na welke onderdelen van het MER in aanmerking komen voor een positieve vermelding. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij de vaststelling van het Streekplan Grensmaas.

Is dat naar haar mening niet het geval dan betreft het een *essentiële tekortkoming*. De Commissie zal dan adviseren tot een aanvulling. Overige tekortkomingen worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

1 Zie bijlage 1.

2 Zie bijlage 2.

3 Zie bijlage 3 voor de samenstelling van de werkgroep en andere projectgegevens.

4 Wm, artikel 7.26, lid 2.

5 Voor een overzicht van de reacties zie bijlage 4.

6 Wm, artikel 7.23, lid 2.

7 Wm, artikel 7.23, lid 2.

8 Wm, artikel 7.10.

te zoeken. Het is niet duidelijk gemaakt op welk termijn de afspraken met België tot stand kunnen komen. De Commissie is van mening dat wanneer die afspraken niet tot stand komen, de uitvoering van de voorkeursaanpak hierdoor niet mogelijk is of ingrijpend gewijzigd zal moeten worden. De effecten zullen ook heel anders zijn waardoor het huidige MER niet langer als grondslag voor de besluitvorming kan dienen. Het kernpunt van het voornemen is de dynamische rivierontwikkeling en een andere uitvoering leidt tot andere milieueffecten. Wanneer hierover geen duidelijke afspraken worden gemaakt, kan een aanvulling op het MER onvermijdelijk worden.

Omdat de weerddverlaging de natuurwinst oplevert maar in de planning pas ná 2006 staat, bestaat het risico dat het veiligheidsdoel is bereikt en het grind is gewonnen zonder dat het natuurdoel is bereikt. Voor aanvang het project zullen waarborgen (organisatorisch, juridisch en financieel) moeten worden vastgesteld die ervoor zorg dragen dat alle doelen van het project behaald gaan worden (zie ook paragraaf 2.6). Een beperkte uitvoering leidt vanzelfsprekend ook tot andere milieugevolgen.

Ondanks de complexiteit van het project, die voortkomt uit de aard van de activiteiten en veelomvattendheid van de gevolgen, is het MER helder en goed gestructureerd. Een belangrijke bijdrage aan die helderheid levert het eenduidige en logische gebruik van begrippen. Dit resulteert in een heldere onderverdeling van de thema's in aspecten, waarvoor vervolgens de karakteristieke parameters zijn gekozen en daaruit de wijze van meten is afgeleid, zie pagina 41 tabel 4.2, hoofdrapport A.

In de volgende hoofdstukken geeft de Commissie per deelrapport haar oordeel en leidt daar aanbevelingen uit af voor de verdere besluitvorming. Die zijn naar de mening van de Commissie van belang voor de kwaliteit van de besluitvorming, maar hebben geen betrekking op essentiële tekortkomingen. Het project Grensmaas is omgeven met een aantal onzekerheden. In het MER zijn in hoofdstuk 8 een groot aantal leemten in kennis genoemd die mogelijk de uiteindelijke uitvoering van het project beïnvloeden. Dit toetsingsadvies bevat daarom ook enkele aanbevelingen die gericht zijn op het verkleinen van deze erkende onzekerheden.

2.2 Rivierkunde

De rivierkundige aspecten van het Grensmaasproject zijn uitermate complex, met name door de aanwezigheid van bodemsediment met sterk verschillende korrelgrootten. De voorspelling van de respons van dit riviergedeelte op de beoogde ingrepen stelt dan ook hoge eisen aan de expertise en de gereedschappen die daarbij worden ingezet. Zonder twijfel is de nu voorliggende rivierkundige voorstelling het best haalbare resultaat op dit moment. Het MER verschaft voldoende informatie voor het huidige stadium van besluitvorming op een aantal essentiële punten, zoals de te verwachten waterstanden en stroomsnelheden, aard en tempo van de bodemliggingsontwikkeling, de erosie rond de flessenhalzen, het risico van doorbreking van de grove pleisterlaag op plaatsen

breken van de pleisterlaag en de gevolgen daarvan, bijvoorbeeld voor de stabiliteit van de oevers.

■ Omdat de stand van de kennis op het punt van onzekerheidsanalyses van riviermorfologische voorspellingen niet ver genoeg gevorderd is om hier van nut te kunnen zijn, onderstreept de Commissie de in het MER gedane aanbeveling om de morfologische ontwikkeling van de Grensmaas en de aangrenzende riviergedeelten voor, tijdens en na de uitvoering van het project nauwgezet te monitoren. De ontwikkeling van het desbetreffende monitoringprogramma dient met inzet van alle beschikbare expertise te worden voortgezet. Het programma zou moeten worden gecombineerd met regelmatige uit te voeren "update"-berekeningen met één of meer operationele waterbewegings- en morfologiemodellen (bijvoorbeeld WAQUA-model voor de hoogwaterberekeningen en een SOBEK model voor de morfologie). Op deze wijze kunnen eventuele onvoorziene ontwikkelingen tijdig worden onderkend, zodat ongewenste gevolgen via aanvullende maatregelen kunnen worden voorkomen.

Flessenhalzen

Bij de Waterverkenning is sprake van "erodeerbare buffers om zandhonger te stillen in flessenhalzen met sterke neiging tot erosie". De werking en de effectiviteit van deze buffers wordt echter uit het rapport niet duidelijk.

■ De Commissie beveelt aan in de ontwerpfase van het project de effectiviteit van deze buffers nader te onderzoeken.

De snelheden in de flessenhalzen lopen op tot 5 m/s. Dat is van dezelfde orde als de stroomsnelheid door de stormvloedkering Oosterschelde. De berekende steendiameter van de bestortingen is echter veel kleiner dan die bij de Oosterscheldekering. Een te kleine steendiameter reduceert de stabiliteit van de bestorting en daarmee indirect ook de stabiliteit van de oevers rond de flessenhalzen.

■ De Commissie beveelt aan uit oogpunt van de beoogde stabiliteit in de ontwerpfase van het project nadere aandacht te besteden aan de steendiameter van de bestortingen.

Als het water bovenstrooms van de flessenhals wordt opgestuwd, vindt daar een zekere mate van stroomverlamming plaats, en daarmee een reductie van de transportcapaciteit. Na de bestorting neemt de stroming weer juist zoveel sediment op als er getransporteerd kan worden. Er zal zich benedenstrooms van de bestorting een ontgrondingskuil vormen. SOBEK is echter niet geschikt om dergelijke lokale ontgrondingskuilen te berekenen.

■ Om de morfologische effecten te bepalen beveelt de Commissie aan om in de ontwerpfase van het project de diepte en omvang van deze ontgrondingskuilen nader te onderzoeken.

2.3 Grondwater

De Commissie acht de uitgebreide studie naar en beschrijving van effecten op het grondwater van goede kwaliteit omdat een fysisch grondwaterstromingsmodel is gebruikt dat zowel inzicht verschaft in kwantiteits- als in kwaliteitsaspecten. Voor de interpretatie van de berekeningsresultaten is een nuttige vertaling uitgevoerd van de berekende effecten naar de diverse grondwatergerelateerde

kende stijghoogteverlagingen. Deze *vaste* stijghoogten zorgen ervoor dat de verlaging op de rand altijd 0 zal zijn. De modelranden fungeren daarmee als een soort scharnierpunt voor de verlagingen tussen de rand en de Maas. Hierdoor worden de stijghoogteverlagingen mogelijk onderschat. Op basis van het huidige MER is niet vast te stellen of dit wel of niet het geval is.

■ De Commissie beveelt aan na te gaan of de ligging van de modelranden van invloed zijn op de berekende stijghoogte-/waterstandsverlagingen. Enig inzicht hierin kan reeds verkregen worden door ook de 1 centimeter verlagingsslijn aan te geven in kaarten van stijghoogteveranderingen. Naarmate deze lijn de randen dichter benaderd wordt de kans groter dat beïnvloeding van de berekende stijghoogteveranderingen door de rand is opgetreden. Bovendien geeft de lijn additioneel inzicht in de grootte van het gebied waarover grondwaterbeïnvloeding plaatsvindt.^{12]}

Gevoeligheidsanalyse

De Commissie kan zich vinden in het gestelde op pagina 92 van deelrapport 3 dat “een algemene kwantitatieve gevoeligheidsanalyse” niet zinvol is. Teneinde de berekeningsresultaten op waarde te schatten is niettemin enig inzicht in de gevoeligheid van de modelresultaten gewenst, vooral in de mate van onzekerheid in de regionale verbreiding van grondwatereffecten. Hiervoor is vooral inzicht gewenst in de gevoeligheid van de modelresultaten voor de volgende invoervariabelen.

Drainageweerstand Maas

Deze parameter is van grote invloed op de doorwerking van veranderingen in Maaspeil naar het omliggende (regionale) grondwater. Hiervoor is een waarde aangehouden tussen 2 en 5 dagen (pagina 84).

■ De Commissie beveelt aan de invloed van andere realistische waarden voor de drainageweerstand op hun invloed op de berekende grondwatereffecten na te gaan.

Doorlatendheid grind

Op pagina 27 wordt gemeld dat er een opvallend verschil bestaat tussen waarden in de literatuur aan de Belgische zijde en de Nederlandse zijde van de Maas, respectievelijk “ver boven de 1000 m/dag” en “maximaal 500 of 600 m/dag”. De oorzaak van het verschil is onbekend en de waarden zijn onverkort overgenomen en ingevoerd.

■ Gezien de grootte van het verschil (factor 2 of meer) en de vermoedelijk grote invloed van deze variabele op de modelresultaten wordt nadere evaluatie aanbevolen van dit doorlatendheidsverschil. Door bijvoorbeeld zowel in Nederland als in België eenmaal met de lage (Nederlandse)waarden te rekenen en eenmaal met de hoge (Belgische) waarden wordt inzicht verkregen in de gevoeligheid van de stijghoogteveranderingen aan beide zijden van de grens. Hiermee kan ook worden vastgesteld of de hoge doorlatendheden aan Belgische zijde medebepalend zijn voor het feit dat daar de grootste grondwatereffecten plaatsvinden (pagina 4).

12 Zie ook de inspraakreactie nr 44 van de Bestendige Deputatie van de provincie Limburg, België waarin grondwaterstandsverlagingen van 1 centimeter in natuurgebied Ven op de Berg als niet aanvaardbaar worden gekwalificeerd.

kelingswerken ter compensatie en geen kleischermen als mitigerende maatregelen worden ingezet. De Commissie is niettemin van mening dat deze maatregelen aan beide zijden voldoende zijn beschreven en een goede indruk geven van compensatie en mitigerende maatregelen binnen het Grensmaasproject. Wel wijst zij er op dat er internationale afspraken zijn gemaakt over minimalisatie en compensatie die bij de voortgang van het project moeten worden ingelost.

■ De Commissie wil nog een wijzen op de Intentieverklaring van Nederland en België in 1994, waarin is afgesproken om grensoverschrijdende effecten zo zorgvuldig mogelijk in kaart te brengen en zo nodig te minimaliseren en te compenseren. Zij beveelt aan om in gezamenlijkheid zo goed mogelijk eventuele knelpunten in kaart te brengen en naar oplossingen te zoeken.

2.5 Bodem

De bodem in het projectgebied is op meer manieren onderzocht. Bestaande locaties met (potentiële) puntverontreinigingen zijn geïnventariseerd en de diffuse bodemverontreiniging is globaal in beeld gebracht, onder andere via aanvullend veldonderzoek. Het uitlooggedrag van verontreinigde klei is onderzocht door kolom en schudtesten en berekeningen zijn uitgevoerd van de mogelijke verspreiding van verontreinigingen uit de kleischermen. Dit onderzoek vormt voldoende basis voor de schatting van humane en ecologische risico's van blootstelling aan verontreinigd materiaal ter plaatse van de kleischermen en na transport via grondwater en oppervlaktewater en door vrachtwagens tijdens de uitvoering.

Op basis van gevonden correlaties (hoofdstuk 4 deelrapport 5 Bodem) tussen verschillende verontreinigingsklassen van klei, het type ingreep (stroomgeulverbreding, weerdverlaging, kleischild) en het diepteniveau onder maaiveld, is de ruimtelijke verspreiding van sterk-, matig- en licht verontreinigde klei vastgesteld (pagina 96/97, deelrapport 5). Gesteld wordt dat daardoor "op eenvoudige wijze kan worden bereikt dat bij de uitvoering van het project gescheiden kleistromen vrijkomen" (pagina 96 deelrapport 5). In dit licht is het niet duidelijk dat onder leemten in kennis wordt aanbevolen "het voorkomen van schone en licht verontreinigde grond ... in groter mate van detail in kaart te brengen dan thans is gebeurd" (pagina 85). Dit suggereert dat bovengenoemd verband juist onvoldoende houvast biedt voor het scheiden van kleistromen.

■ De Commissie beveelt aan deze tegenstrijdigheid nader te bekijken en te beoordelen hoe de kleistromen het beste te scheiden zijn.

Daarnaast merkt de Commissie op dat de bijlagen G en H van deelrapport 5 nuttige informatie bevat over de juridische aspecten van de toepassing van verontreinigde grond bij de aanleg van kleischermen in het Grensmaasproject. In dit overzicht ontbreekt echter een relatie met het Europees recht. Dat laatste is van belang omdat op dit moment door de Nederlandse rechter aan het Europese Hof een aantal prejudiciële vragen is gesteld over de Europese afvalstoffenregelgeving over de begrippen "Afvalstof", "Hergebruik met een nuttige toepassing" en dergelijke. De manier waarop met de verontreinigde klei kan worden omgegaan is mede afhankelijk van de antwoorden op die vragen, waardoor de in de bijlage voorgestelde oplossingen nogal kunnen veranderen.

- teruglopende bouwactiviteit in Nederland;
- nieuwe alternatieve locaties (Noordzee, IJsselmeer).

Wanneer de vraag gering is en het aanbod groot, dreigt de situatie te ontstaan waarbij het ontgrondend bedrijfsleven de voor hen meest aantrekkelijke locaties ontgint in een tempo dat is afgestemd op de vraag. Of latere minder rendabele locaties dan nog wel aan snee komen wordt dan onzeker. Ook al omdat de uitgangspunten van het project zijn: doelmatige inzet materieel, zo min mogelijk opslag en geen spanningen op de nationale grindmarkt.

In fase 1 van de win-activiteiten blijkt echter dat men ook rekening houdt met de andere doelen van het project namelijk de veiligheid en de natuurontwikkeling. De Commissie wijst op het belang om in de ontgrondingsvergunning wintempo-bepalingen en het eindtijdstip voor oplevering op te nemen. In de werkplannen, die worden goedgekeurd door het Bevoegd Gezag kunnen ook voorschriften worden opgenomen over de wijze en de volgorde van winnen.

■ De Commissie beveelt aan om naast de mogelijkheden in de vergunningverlening te onderzoeken of andere maatregelen zijn, bijvoorbeeld het instellen van een fonds, om garanties te creëren voor de volledige uitvoering van het project.

In het MER zijn de mogelijkheden om hinder te voorkomen goed beschreven. Hinder kan worden beperkt door te werken met geluidarm materieel, door tempo in de afronding van de activiteit, zeker wanneer woonlocaties van enig omvang relatief dichtbij zijn gelegen. Met behulp van de beschreven mitigerende maatregelen, bijvoorbeeld tijdelijke schermen kan een aanvaardbare situatie worden bereikt.

De nieuwe ontgrondingswet biedt de mogelijkheid om een eindtijdstip aan de ontgrondingen op te leggen alsmede een wintempo te bepalen. Daarnaast kunnen in werkplannen die moeten goedgekeurd door Gedeputeerde Staten aanvullende maatregelen worden voorgeschreven over de wijze van uitvoering en de uiteindelijke afwerking (inclusief de weerdverlaging). Dit is van belang uit een oogpunt van veiligheid, natuur en hinder.

■ De Commissie beveelt aan deze mogelijkheden te benutten, waarbij door het opleggen van wintempo's kan worden veiliggesteld dat zowel de lucratieve als de minder lucratieve winningen gelijktijdig worden geëxploiteerd. Door eindtijdstippen van ontgrondingen daar zorgvuldig op af te stemmen kan tevens worden bereikt dat het aantal hinderdagen per ontgroning beperkt blijft.

2.7 Landschappen, cultuurhistorie en archeologie

De aardkundige, archeologische en historisch geografische aspecten zijn helder beschreven. De samenvatting geeft een goed overzicht van de inhoud van het deelrapport.

De niet verdoezelende beschrijving van de negatieve effecten die in de Voorkeursaanpak blijven bestaan, vooral voor de historisch-geografische elementen en in mindere mate ook op bodemarchief en aardkundige elementen draag belangrijk aan die helderheid bij.

De beschrijving en de waardering van de huidige situatie als basis voor de effectbeschrijving zijn vooral de archeologische en de aardkundige aspecten goed uit de verf gekomen. Bij de eerstgenoemde aspect vormt de opgestelde potentiekaart (huidige plus te verwachten waarden min aanwezige verstoring) een zeer

2.8 Ruimtegebruik en leidingen

De in het gebied aanwezige hoofdtransportleidingen zijn volledig beschreven. Een aantal hiervan moet worden verlegd of verlaagd. Hiervoor heeft geen afzonderlijke m.e.r.-procedure worden gevolgd,

- De Commissie beveelt aan over de noodzakelijke flankerende maatregelen tijdig met de leidingbeheerder overleg te voeren.


BIJLAGEN

**bij het toetsingsadvies
Grensmaas**

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 12 mei 1998 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
Ingekomen :	26 MEI 1998
nummer :	I 928-98
Dossier :	595 L 1157/1 M 132 (9x)
Kopie naar :	Ts/Sc.pru/bhd. eh



Provincie
Limburg

Gedeputeerde
Staten

Aan
Commissie MER

Project	: MW/PM	Behandeld	: P. Röell
Faxnr.	: (043) 389 76 43	Doorkiesnr.	: (043) 389 70 70
Ons kenmerk	: 98/21949W	Uw kenmerk	:
Bijlage(n)	: div.	Maastricht	: 12 mei 1998

Onderwerp
Inspraak MER Grensmaas en ontwerp-Streekplan Grensmaas.

Hierbij doen wij u overeenkomstig artikel 7.20 van de Wet Milieubeheer het ontwerp-Streekplan Grensmaas en het daarbij horende milieueffectrapport (MER) toekomen. Beide documenten zijn door ons college op 21 april jl. vastgesteld. Wij zijn van oordeel dat het MER voldoende informatie biedt als basis voor de besluitvorming.

Het milieueffectrapport en het ontwerp-Streekplan worden gedurende een periode van 8 weken van 27 mei 1998 tot 22 juli 1998 ter inzage gelegd op de in de bijgevoegde bekendmaking genoemde plaatsen en wijze. De bekendmaking zullen wij doen plaatsnemen in de Staatscourant en de regionale media: Dagblad De Limburger, Limburgs Dagblad en - in Vlaams Limburg - Het Belang van Limburg. De openbare zittingen voor het maken van opmerkingen over het MER en het ontwerp-Streekplan zullen plaatsvinden op de in de bekendmaking aangegeven tijdstippen en locaties.

De Maaswerken, het samenwerkingsverband van de provincie en de twee betrokken ministeries hebben wij gemandateerd voor de benodigde werkzaamheden ten behoeve van de inspraak. Wij verzoeken u overeenkomstig het gestelde in artikel 7.26 van de Wet Milieubeheer advies uit te brengen over het milieueffectrapport. Dit advies kunt u richten aan:
Gedeputeerde Staten van Limburg
p/a De Maaswerken
Postbus 1593
6201 BN Maastricht

Gedeputeerde Staten van Limburg,

voorzitter.

, griffier.

S.v.p. bij beantwoording
datum en nummer
vermelden

Bezoekadres:
Limburglaan 10
Maastricht
Randwyck

Postadres:
Postbus 5700
6202 MA Maastricht
tel (043) 389 99 99
fax (043) 361 80 00

bankrekening ING
67 94 11 372
postrekening
1060741

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de toetsingsprocedure in Staatscourant nr. 96 d.d. 26 mei 1998



Werken aan de Maas van morgen

1992 Provincie Limburg, het ministerie van Verkeer en Waterstaat en het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij maken een start met de voorbereiding van het Grensmaasproject (Borgharen - Roosteren). Voornaamste doel: grootschalige natuurontwikkeling in combinatie met grindwinning.

1993 en 1995 Na de overstromingen komt er nog een belangrijk doel bij: de bestrijding van hoogwateroverlast.

1997 De provincie en beide ministeries belasten projectorganisatie De Maaswerken, een samenwerkingsverband van de provincie en ministeries, met de planvorming en uitvoering van het Grensmaasproject. Deze is tevens verantwoordelijk voor het project Zandmaas/Maasroute (Maastricht - Den Bosch).

1998 Gedeputeerde Staten van Limburg stellen het ontwerp-Streekplan voor de Grensmaas vast. Alvorens De Maaswerken tot verdere uitwerking over gaat, wordt dit plan nog eens goed met de omgeving doorgesproken. Niet alleen om meningen en standpunten uit te wisselen, maar ook om ideeën en suggesties op te doen.

1998-2000 De Maaswerken gaat over tot verdere uitwerking van het voorgenomen beleid. De Ingrepen worden nader uitgewerkt, met belanghebbenden wordt overleg gevoerd en procedures voor bijvoorbeeld vergunningen worden in gang gezet. Rijk, provincie en gemeenten nemen de vele uitvoeringsbesluiten.

Vanaf 2000 Het Grensmaasproject wordt tot uitvoering gebracht. Naarmate het project vordert nemen de risico's voor wateroverlast steeds verder af. Na uitvoering van de graafwerkzaamheden zal in korte tijd een attractief rivierenlandschap ontstaan met geulen, grind- en zandbanken, kruidenrijke graslanden en oobossen.

2015 Ons werk aan de Grensmaas van morgen is voltooid. De natuur doet de rest.



De Maaswerken

Inspraak Grensmaas

Inspraak ontwerp-Streekplan en MER Grensmaas
Gedeputeerde Staten van Limburg maken bekend dat de inspraak rondom het deelproject Grensmaas start. Gedurende acht weken liggen het ontwerp-Streekplan en MER (milieueffectrapport) Grensmaas met bijbehorende stukken ter inzage en kan iedereen zijn of haar mening over de inhoud kenbaar maken. In het ontwerp-Streekplan wordt beschreven welke ingrepen en maatregelen nodig zijn om de doelstellingen van het Grensmaasproject te realiseren. In het MER staat omschreven welk effect deze ingrepen en maatregelen hebben op het milieu.

Hoe kunt u inspreken?
Het ontwerp-Streekplan en MER Grensmaas liggen van 27 mei tot 22 juli 1998 ter inzage op de volgende locaties op de aldaar gebruikelijke plaatsen en openingstijden:

- Gouvernement Limburg te Maastricht;
- gemeentehuizen alsmede de hoofdvestigingen van de openbare bibliotheken in Maastricht, Meerssen, Stein, Born, Susteren en Echt.

Inspreken op het ontwerp-Streekplan en MER Grensmaas kan op twee manieren: schriftelijk of mondeling.

Uw schriftelijke reactie kunt u tot 22 juli 1998 onder vermelding van "Grensmaas" sturen naar:

Gedeputeerde Staten van Limburg
p/a De Maaswerken
Postbus 1593
6201 NB Maastricht

Uw schriftelijke reactie wordt vertrouwelijk behandeld indien u dat aangeeft. Mondeling reageren kan tijdens één van de volgende inspraakbijeenkomsten (aanvang 19.30 uur):

- Urmond
woensdag 10 juni
fanfarezaal Urmond
Urmonder Maasstraat 5
- Borgharen
donderdag 11 juni
gemeenschapshuis Haarderhof
Schoolstraat 8
- Geulle
maandag 15 juni
gemeenschapshuis De Kleiove
Kleivelderweg 7
- Roosteren
dinsdag 16 juni
gemeenschapshuis
De Hoge Bongerd
Eijkholtstraat 7
- Grevenbicht
donderdag 18 juni
gemeenschapshuis Oos Hoes
Schoolstraat 2
- Obbicht
dinsdag 23 juni
harmoniezaal Obbicht
Koestraat 8

- Meers
woensdag 24 juni
fanfarezaal De Hoom
Koeweide 41
- Ifteren
vrijdag 26 juni
fanfarezaal St. Martinushoes
Ruijterstraat 2

Wat gebeurt er met uw reactie?
De Maaswerken bundelt alle inspraakreacties op het ontwerp-Streekplan en MER Grensmaas. Mede op basis van deze reacties kunnen Provinciale Staten van Limburg naar verwachting rond de jaarwisseling het definitieve Streekplan Grensmaas vaststellen. Heeft u een reactie ingediend, dan laat de provincie u schriftelijk weten wat er met uw commentaar is gebeurd.

Nadere informatie
Voor nadere inlichtingen kunt u zich wenden tot:
De Maaswerken
afdeling Communicatie
Postbus 1593
6201 BN Maastricht
telefoon: 043 - 3870339
fax: 043 - 3618526
internet: <http://www.waterland.net>



Provincie Limburg

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: De Maaswerken, het samenwerkingsverband van de provincie Limburg met het Ministerie van Verkeer en Waterstaat en het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Limburg

Besluit: de aanwijzing van locaties voor de winning van grind en zand met een gezamenlijk oppervlak van circa 100 hectare en de aanwijzing van locaties voor de berging van (deels) verontreinigde klei. Voor deze besluiten is het ontwerp-streekplan Grensmaas opgesteld.

Categorie Besluit m.e.r.: C16.1, 18.1

Activiteit: Door grindwinning (tenminste 35 miljoen ton grind voor de nationale behoefte) in te zetten wordt beoogd dat men de veiligheid vergroot (1/250 voor 2006) en tenminste 1000 hectare natuur realiseert.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 16 februari 1994

richtlijnenadvies uitgebracht: 6 mei 1994

richtlijnen vastgesteld: 5 juni 1994

kennisgeving MER: 26 mei 1998

toetsingsadvies uitgebracht: 25 september 1998

Bijzonderheden: Ondanks de complexiteit van het project, is het MER helder en goed gestructureerd. Het MER is een goed voorbeeld van hoe m.e.r. ook als ontwerpinstrument benut kan worden. Het oorspronkelijke basisidee: stroomgeul verbreding, weerdverlaging en aanleg van kleischermen heeft geleid tot verschillende verkenningen (Basisverkenning, Waterverkenning, Milieuverkenning en de Uitvoeringsverkenning) die als bouwstenen zijn benut voor de uiteindelijke Voorkeursaanpak en tevens het meest milieuvriendelijke alternatief.

Het MER is een stap in het ontwerpproces van de Grensmaas. Veel informatie kan pas in een later stadium beschikbaar komen. Voor dit stadium van de besluitvorming concludeert de Commissie dat het MER de essentiële informatie bevat. In het toetsingsadvies geeft de Commissie per deelrapport concrete aanbevelingen voor de verdere besluitvorming.

Samenstelling van de werkgroep:

prof. dr. ir. J.F. Agema (rl)

drs. S.R.J. Jansen

drs. M.A. Kooiman (ts)

prof. mr. C. Lambers

drs. J. Renes (rl)

ir. K. de Ruiter

dr. P.P. Schot

dr. J.T. de Smidt (voorzitter)

prof. dr. ir. H.J. de Vriend (ts)

Secretaris van de werkgroep: drs. V.C.F. Tersteeg.

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	980603	Maasketen Jan van Eyck	Sittard	980713
2.	980608	Fietsersbond ENFB	Maastricht	980713
3.	980611	CDA Stein	Stein	980713
4.	980610	M. en F. Bergers	Urmond	980713
5.	980603	dr. W.F.A. Heemskerk	Echt	980713
6.	980602	B. Willems	Sittard	980713
7.	980609	Nationaal Groenfonds	Hoevelaken	980713
8.	980616	H.S.V. De Snoek	Susteren	980713
9.	980618	Waterschap Peel en Maasvallei	Venlo	980713
10.	980612	Jack Janssen	Stein	980713
11.	980616	M. Dubois	Geulle	980713
12.	980721	Instituut voor Natuurbehoud	Brussel	980803
13.	980615	J.J.M. Hermans	Nattenhoven	980713
14.		Waterschap Roer en Overmaas	Sittard	980713
15.	980703	dr. P.J. Levels		980713
16.	980605	Hengelsportvereniging De Gaard Born	Grevenbicht	980713
17.	980528	J. Waelen	Stein	980713
18.	980618	Stad Dilsen-Stokkem	Dilsen	980713
19.	980624	P.J. Szymkowiak, A.J.M. van Hinsberg	Obbicht	980713
20.	980709	Wereld Natuur Fonds	Zeist	980713
21.	980710	P. Marting	Berg a/d Maas	980713
22.	980512	Gemeente Susteren	Susteren	980713
23.	980727	ir. G. van de Brink	Baarlo	980713
24.	980630	H.H.G. Peeters	Born	980713
25.	980702	Schutterij St. Willibrordus	Obbicht	980713

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
50.	980702	J. Geelen	Grevenbicht	980729
51.	980714	Vereniging van Recreatieondernemers Nederland RECRON	Arnhem	980729
52.	980319	de directie van Nutsbedrijven Maastricht	Maastricht	980729
	980331	ir. J.H. van de Water namens Nutsbedrijven Maastricht		
	980713	de directie van Nutsbedrijven Maastricht		
53.	980714	drs. J.A.R.M. van der Sanden	Grevenbicht	980729
54.	980714	M. Wenmekers & M. van Erp	Nattenhoven	980729
55.	980715	V. Bruijsten	Grevenbicht	980729
56.	980714	drs. A.M.P.P. Janssen namens Heemkunde Zonder Grenzen	Sittard	980729
57.	980715	Arag Rechtsbijstand namens de heer J.H. Wagemans	Leusden	980729
58.	980710	A. van Kooi namens DSM Transport Maatschappij	Geleen	980729
59.	980714	Belangencomité Ontgrinding Schip- perskerk/Berghaven 8 personen	Grevenbicht	980729
60.	980716	Burgemeester en Wethouders van gemeente Maasbracht	Maasbracht	980729
61.	980715	A. Kuijsten	Roosteren	980729
62.	980715	Ir. G. Merckx namens Samenwerken- de Rijn- en Maaswaterleidingbedrijven	Amsterdam	980729
63.	980716	A.A.H. Cleophas	Grevenbicht	980729
64.	980716	LLTB namens Mts. van Laar	Roermond	980729
65.	980716	Stichting Rechtsbijstand namens de heer H.M.L. Vos	Roermond	980729
66.	980716	Arag Stichting Rechtsbijstand na- mens de heer M.P.H.S. Gemeni	Leusden	980729
67.	980713	Schepencollege van Stad Maaseik	Maaseik	980729
68.	980716	Stichting Rechtsbijstand namens de Maatschap J.H.G. en J.M.A. Claessen	Roermond	980729

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
88.		J. Janssens en J. Bergers namens Fractie en bestuur van Democraten Born	Born	980729
89.	980720	LLTB namens de heer H.J. Hendrikx en mevrouw M.L.M.A. Hendrikx-Quaring	Roermond	980729
90.	980716	Vereniging Buurtraad Borgharen	Maastricht	980729
91.	980720	Stichting Rechtsbijstand namens de maatschap M.H. en J.J. en J.H.Brouns, te Elsloo	Roermond	980729
92.	980720	J. Kooper namens NEVRIP	Arnhem	980729
93.	980713	LLTB namens de heer J.H.C. Huntjens, te Elsloo	Roermond	980729
94.	980713	Stichting Rechtsbijstand namens de heer C.G.W. en de heer R.P.J.C. Kerkhofs, te Maastricht	Roermond	980729
95.	980713	Stichting Rechtsbijstand namens de heer R.R.L. K. Cuypers, te Geulle	Roermond	980729
96.	980713	Stichting Rechtsbijstand namens de heer W.B.J.G. Schulpen en de heer H.G.J. Schulpen, te Roosteren	Roermond	980729
97.	980716	ARAG Rechtsbijstand namens de heer M.G. Kurvers, te Urmond	Leusden	980729
98.	980716	Stichting Rechtsbijstand namens de Maatschap M. Vranken-Lenssen, te Stein	Roermond	980729
99.	980717	LLTB namens Mts. Van Didden, te Grevenbicht	Roermond	980729
100.	980717	LLTB namens Mts. W. Vaessen	Roermond	980729
101.	980717	LLTB namens de heer J.G. Houben en mevrouw M.W.G. Houben-Reubsæt, te Nieuwstadt	Roermond	980729
102.	980720	LLTB namens de heer H.H.F. Lambie en mevrouw H.M.J.H.Lambie-Schreurs, te Eckelrade	Roermond	980729
103.	980720	LLTB namens mevrouw H.P.M. Ruyl-Goosens, de heer F.J.M. Ruyl en mevrouw G.P.M. Driessen-Ruyl, te Meers	Roermond	980729

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
122.	980721	N.H.A. Naus namens Progressief Born	Grevenbicht	980803
123.	980716	gemeente Meerssen, W.A.J. Kemp namens Produktgroep Bouwen en Wonen	Meerssen	980803
124.	980718	M.I.H. Meeks Salden en Th. H.M. Meeks	Urmond	980803
125.	980720	B.A.B. Schmitz namens het bestuur van Visstandverbetering Maas	Maastricht	980803
126.	980718	T. Kitzen	Schipperskerk	980803
127.	980718	B.H.J. Peters	Grevenbicht	980803
128.	980720	P.H. Welters	Buchten	980803
129.	980719	C.H.M. Paulissen	Urmond	980803
130.	980715	Walter Smeets namens de Nederland- se Kano Bond	Amersfoort	980803
131.	980719	L.J.J. Huls	Reijmerstok	980803
132.	980718	Jan Janssen IVN Vereniging voor Natuur- en Milieueducatie Afdeling Stein	Stein	980803
133.	980720	Gemeente Maastricht	Maastricht	980803
134.	980720	W.H.Th. van Megen en drs. F.W.G. Laarakker namens Waterschap Roer en Overmaas	Sittard	980803
135.	980716	Ingrid Lieten, Michel Vigneron en Georges Lenssen namens Gemeente Maasmechelen	Maasmechelen	980803
136.	980717	Mts. Smeets-Kuppens	Echt	980803
137.	980719	A. van den Broek en P. Egelmeers	Katem (België)	980803
138.	980719	Yvonne en Maurice Crombag	Bunde	980803
139.	980718	Franc Coenen	Meers	980803
140.	980715	P. Meijers en L. Peters namens Vere- niging Stop Wateroverlast Meers e.o.	Meers	980803
141.	980721	A.J.M. van den Biggelaar namens Stichting Natuur en Milieu	Utrecht	980803
142.	980721	Aelmans, namens de heer P.J. Kremers	Voerendaal	980803

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
164.	980720	Anita Breedijk namens Stichting Emmaus Hartelstein	Hartelstein	980803
165.	980721	Boels, van Eijndhoven & Coenegracht namens Ankersmit Maalbedrijven B.V. en Ankerpoort N.V.	Maastricht	980803
166.	980721	L'Ortye Stein B.V.	Stein	980803
167.	980721	A.A.H. Cleophas namens Vereniging Federatief Verband tegen ontgrindingen in Born	Grevenbicht	980803
168.	980720	Loonbedrijf W. Fuchs	Born	980803
169.	980719	Ede Baere Salden	Obbicht	980803
170.	980722	F.R.E. van den Berg	Schipperskerk	980803
171.	980721	Aelmans namens Maatschap J.H. en G.M.L. Maas te Geulle	Voerendaal	980803
172.	980721	Aelmans namens Maatschap J.H.H. en M.G.H. Maas-Lemlijn te Elsloo	Voerendaal	980803
173.	980721	Rentmeesterskantoor van Oppen namens de heer P.J.M. Thijssen te Geulle	Bunde	980803
174.		J.M.J. Martens	Bunde	980803
175.	980720	J.J.M. van Eechoud	Bunde	980803
176.	980719	A.P.M.H.L. Janssen	Berg a/d Maas	980803
177.		ANWB	Den Haag	980803
178.	980721	Gemeente Heel	Heel	980803
179.	980721	Deltaplan Maas B.V.	Panheel	980803
180.	980721	W.H.M. Voorter	Grevenbicht	980803
181.	980617	Dorpsraad Itteren	Maastricht	980803
182.	980716	aantal bewoners (niet leesbaar)	Susteren	980803
183.	980716	Combinatie Born-Grevenbicht	Arnhem	980803
184.	980721	ROB	Amersfoort	980803
185.	980617	Maasketen "Jan van Eyck"	Grevenbicht	980803
186.	980721	Vogelwacht Limburg	Bunde	980803